

**DOOPS
GEZIND
HAARLEM**
jaar **2018** | **19**
programma

kerkdiensten

Er zijn twee kerkgebouwen: in het centrum de *Grote Vermaning* en in Heemstede de *Kleine Vermaning*. In het centrum is er bijna altijd op zondag kerkdienst, behalve op de derde zondag van de maand. In Heemstede is er de eerste en derde zondag dienst. De diensten beginnen om 10.30 uur en duren een uur. Op de tweede zondag van de maand is er in het centrum een themadienst, verzorgd door een groep leden in samenwerking met een van de predikanten. Hier gebeurt altijd iets bijzonders. Bij de dienst op de vierde zondag van de maand speelt muziek een grotere rol dan in andere diensten. De eigen cantorij laat dan meestal van zich horen.

Ook in Spaar & Hout, van oorsprong een doopsgezind verzorgingshuis, zijn er regelmatig diensten. Jaarlijks zijn er een aantal speciale diensten:

- ▶ de eigen cantorij verzorgt diensten op 28 oktober en 31 maart;
- ▶ de laatste zondag van november (de 25e) herdenken we de mensen die het afgelopen jaar zijn overleden;
- ▶ er is een adventsmaaltijd in Heemstede op 15 december om 16.30 uur;
- ▶ op kerstavond, 24 december, is er om 19.30 uur een kerstdienst in de Grote Vermaning;
- ▶ de eerste zondag in maart (de 3e) is er een kerkdienst samen met een aantal kleine kerken in Haarlem;
- ▶ op witte donderdag, 18 april, is er om 19.30 uur een dienst met avondmaal;

- ▶ twee keer per jaar wordt er in de Grote Vermaning avondmaal gevierd: op witte donderdag 18 april en op eerste advent 2 december;
- ▶ uiteraard zijn er ook speciale diensten bij begravenissen of als er mensen gedoopt worden of willen trouwen.
- ▶ op de tweede en vierde zondag van de maand is er hummeltjesoppas en er is vervoer voor mensen die slecht ter been zijn. Voorafgaand aan deze diensten is er een gebedsbijeenkomst in de bibliotheek van de kerk (inloop vanaf 10.00 uur).
- ▶ voor de jeugd van 4-12 jaar zijn er regelmatig bijeenkomsten. ●

www.vdgh.nl & www.sneel.nl

praktische info

Vereenigde Doopsgezinde Gemeente te Haarlem (vdGH)
 Frankestraat 24, 2011 HV Haarlem
 Administratie Natalie van Empelen
 023 532 18 83, administratie@vdgh.nl
 Koster/beheerder Sjoerd van der Galiën
 023 534 17 22, kosterij@vdgh.nl
 Predikanten ds. Herman Heijn, hermanheijn@vdgh.nl
 ds. Alex Noord, ajnoord@vdgh.nl

Maatschappelijk werk Ada Blom, maatschappelijkwerk@vdgh.nl
 Archief & bibliotheek Mechteld Gravendeel, 023 551 23 51, archiefbibliotheek@vdgh.nl
 Jeugdwerk Sneel 06 52 65 30 30, sneel@vdgh.nl
 Organisten Dick Koomans, Yu Nagayama en Marco bij de Vaate, dick@dkoomans.com
 Cantor Jan-Marten de Vries, janmartendevries@hetnet.nl
 Koster Kleine Vermaning Ayold Fanoy, ayoldfanoy@zonnet.nl

Feest met Nieuwe Haarlemmers, in de kerkzaal van de Grote Vermaning

doopsgezind Haarlem: bruggenbouwers

De doopsgezinde kerk in Haarlem ligt midden in het centrum, tussen de Grote Markt en het Verwulft.

De kerk is vanaf de straatkant niet te zien: ze is gebouwd als schuilkerk – of beter ‘verscholen kerk’ – (1683). Het historische kerkcomplex is werkelijk ingeklemd tussen huizenblokken. De gebouwen, interieurs en voorwerpen illustreren de rijke geschiedenis van de doopsgezinden in Haarlem. Het feit dat het zo verscholen is heeft alles te maken met onze voorgeschiedenis. Doopsgezinden zijn namelijk geestelijke nazaten van een beweging van radicale christenen. De Reformatie begon 500 jaar geleden toen Luther – zo gaat het verhaal – in 1517 zijn stellingen aan de kerkdeur van Wittenberg hing. Ook de doopsgezinden keerden de Rooms-Katholieke Kerk de rug toe en gingen hun eigen (geloofs) weg. Haarlemse doopsgezinden staan met beide benen in de 21e eeuw, maar dat is niet altijd even gemakkelijk. Voor veel mensen speelt de doopsgezinde/christelijke identiteit een wezenlijke rol. En er zijn mensen die zich openstellen voor de ontwikkelingen in de wereld. Zij zien in de islamisering niet zo zeer een bedreiging als wel een kans en

beseffen dat vluchtelingen beter snel geïntegreerd kunnen worden dan in een kamp weggestopt. ‘Christen zijn’ is tegenwoordig maar een van de vele identiteiten. De Doopsgezinde gemeente probeert een brug te bouwen, tussen mensen die hun oude identiteit vast willen houden en de mensen die op weg zijn naar een nieuwe (wereldse) identiteit. Een brug tussen jong en oud, rijk en arm, tussen de mensen die angst voor nieuwe ontwikkelingen hebben en mensen die hun eigen land ontvlucht zijn, ontworteld zijn geraakt, of ook mensen die vol verlangen zich de nieuwe culturen en opvattingen eigen willen maken. Een verhaal dat wij van oudsher kennen. De eerste doopsgezinden in Nederland waren immers gevlucht en ontworteld. Dat bruggen bouwen doen we op vele manieren: in de zondagse eredienst, die soms van vorm verandert, in maatschappelijke projecten, het archiveren van historische bronnen opdat we kunnen leren, ontmoeten, uitleggen en linken leggen. We trekken graag op met andere kerken en organisaties,

met mensen van andere geloven of levensovertuigingen. We voelen ons verbonden met mensen die uit onveilige landen hiernaartoe gekomen zijn, die grote vragen hebben en met mensen die de hoop niet opgeven.

Een paar grondtonen van doopsgezinden:

- ▶ je wordt pas gedoopt als je volwassen bent en schrijft je eigen belijdenis, waarin je schrijft wat jij persoonlijk gelooft;
- ▶ er is geen kerkbestuur dat voorschrijft wat je wel en niet mag of moet geloven;
- ▶ grote inzet om waar dan ook bruggen te bouwen, tot verzoening te komen: bij conflicten in de wereld, in een organisatie of tussen mensen.

Kortom: doopsgezind zijn is meer een gelovige levenshouding dan een leerstellig geloof. Doopsgezinden benadrukken de eigen verantwoordelijkheid van mensen. Onze opdracht is door Jezus bondig samengevat aan het einde van de Bergrede in: ‘Wees het zout der aarde’ en ‘Zet het licht niet onder de korenmaat’. In de taal van deze tijd is dat ‘wees smaakmakend’ en ‘maak het verschil’. ●

links Ingang Frankestraat 24
rechts Binnenplaats

activiteiten

In en om de kerk is er een scala aan activiteiten. Een oud gezegde bij de doopsgezinden is 'daden gaan woorden te boven'. Dat is in Haarlem ook te merken.

Het seizoen wordt geopend met een 'startzondag'. De jeugd heeft de middag en avond ervoor in hun eigen jongerenhuis Sneel films gekeken en de meesten blijven ook slapen. Op zondagochtend is er dan om 10.30 uur een speciale dienst (9 september), na afloop is er een potluck lunch. Sommige activiteiten zijn bedoeld voor alle mensen die zich betrokken voelen bij het werk van de doopsgezinde gemeente. Eens in de twee jaar is er bijvoorbeeld een 'gemeenteweekend', in Elspeet. In 2018 gaan leden van de gemeente één dag (4 november) naar Schoorl, naar Dopersduin met als thema 'De kracht van betekenis'. Op 16 december is er een kerstbijeenkomst in de middag en de avond, samen eten, samen vieren en samen

feesten. Andere activiteiten zijn juist ook bedoeld voor mensen die zich niet zo gebonden voelen aan de kerk.

Gespreks- en bijbelkringen

Er zijn enkele gespreks- en bijbelkringen op een vaste ochtend, middag of avond in een van de kerkgebouwen. Bij de administratie zijn de contactpersonen bekend.

Bijbelkring Noord en Zuid

► Iedere eerste woensdag van de maand komt de bijbelkring in de Wijk Noord in de Mennokapel bij elkaar (van september tot en met april, behalve in december). Dit seizoen is het onderwerp de apostel Paulus. Uitgangspunt van de serie is het boek van Rowan Williams, *God ontmoeten*

in Paulus (2017). Wie was Paulus? Waarvoor streed hij? Wat was de kern van zijn denken? Er zal ruime mogelijkheid zijn voor inspiratie en gesprek. Onder leiding van ds. Alex Noord
► Iedere derde dinsdag van de maand is er in wijk Zuid een bijbelkring met hetzelfde onderwerp.

Oriëntatiekring

De oriëntatiekring is een groep waar in kleine kring wordt gesproken en nagedacht over geloof. Wat betekent dat nu eigenlijk, als je zegt te geloven? Wat moet je aan met grote woorden als God, Jezus Christus en heilige Geest? Wat is de betekenis van het doopsgezinde gedachtegoed? Of dit soort vragen gaat het in de oriëntatiekring. Soms resulteert dat in een belijdenis en doop, soms ook niet. In ieder geval is het vaak heel bijzonder om met elkaar op zoek te gaan naar woorden om het geloof te benoemen.

Mennonitica

Deze Vrouwenkring bestaat grotendeels uit doopsgezinde vrouwen. Doel is het

delen van elkaars gedachten over samenleving en geloof. Daartoe zijn er onder andere lezingen van een lid of door externen, wordt er soms een spel gespeeld of wordt er met elkaar een Bijbels onderwerp behandeld. In mei of juni staat een uitje op het programma en in december wordt er een Adventsdienst gevierd. De groep komt, met uitzondering van de vakantie, eenmaal per maand bijeen.

50-plus

Vier keer per seizoen, in oktober, november, februari en maart, er in de Kleine Vermaning een vrijdagavond waar iemand een inleiding houdt. Van tevoren wordt ervoor wie wil samen gegeten. Iedereen is welkom.

Oecumenische gesprekskring

In het najaar gaat een oecumenische gesprekskring van start met drie bijeenkomsten. Doel van deze gesprekskring is om meer draagvlak te creëren voor de oecumene. De oecumene heeft twee poten: samen vieren (liturgie) en samen doen (diaconie). In deze drie bijeenkomsten besteden we aan beide poten aandacht. Enerzijds gaan we in op de inhoud van de oecumenische viering in januari 2019, de liturgie. Anderzijds is er ruimte voor diaconie, namelijk het gemeenschappelijke project van de Raad van Kerken en de Gidskerken 'Gasten in de stad'. Dit project is begonnen voor vluchtelingen, maar is nu voor 'Nieuwe Haarlemmers': mensen met een verblijfsvergunning.
► Woensdagen 12 september, 10 oktober en 14 november, 20.00-21.45 uur in wisselende kerken.

Archief & bibliotheek

Voor de Haarlemse doopsgezinden is het vanzelfsprekend dat er goed op het cultureel erfgoed wordt gepast: van schilderijen en klokken tot de archieven van de hofjes en een prachtige collectie boeken. Ons erfgoed kan zijn rol in de kerk en in de samenleving pas optimaal vervullen wanneer het breed en makkelijk toegankelijk is. Er is een

actuele collectie boeken op gebied van mennonitica: boeken over doopsgezinden vroeger en nu. Een gedeelte van de boeken is te leen. Het archief van de doopsgezinde gemeente Haarlem en de archieven van diverse Haarlemse doopsgezinde instellingen zijn te raadplegen. Er zijn regelmatig kleine tentoonstellingen en er worden lezingen gehouden over (cultuur) historische onderwerpen met een doopsgezinde en actuele component.

► We doen altijd mee met de Open Monumentendagen. Zowel in het centrum (8 en 9 september) als in Heemstede (8 september).
► Op vier donderdagmiddagen in oktober en november 2018 is er een geschiedenis cursus: *Haarlemse doopsgezinden, het onderwijs & de wetenschap in de lange 18e eeuw*. De cursus wordt gegeven door drs. S.J. Bijker en drs. C.C. Verheus-Nieuwstraten. Onderdeel van de cursus is een excursie naar Den Haag.

Op 25 oktober, en 1, 8, en 5 november 14.00-16.00 uur in de bibliotheek van de vdGH.

► De mini-expositie in de vitrine is van september tot november gewijd aan het onderwerp *Mennonites in Europe, Historisch en Actueel*. Dat sluit mooi aan bij het thema van de Open Monumentendagen 'In Europa'.

► Eind november tot februari 2019 is er in Fotogalerie De Gang een tentoonstelling naar aanleiding van het 125-jarig jubileum van de Stichting Ziekenverpleging. De vitrine bij de ingang Frankestraat zal een aantal opmerkelijke objecten en geschriften laten zien. Als opening is er een symposium.

► In 2019 staat er een excursie naar het Luthermuseum Amsterdam op het programma.

► Ook is er een presentatie over ds. Jeronimo de Vries en zijn nalatenschap, naar aanleiding van het feit dat er archiefmateriaal geschonken is. Jeronimo de Vries was een doopsgezinde dominee. Vanaf 1872 stond hij in Haarlem. In zijn tijd genoot hij enige vermaardheid dankzij de uitgave van

een viertal prekenbundels. Daarnaast schreef hij essays en liederen. In maart is een bijeenkomst voorzien in samenwerking met de Vereniging Haarlem Archief en bibliotheek zijn iedere dinsdag en woensdag van 9.00 tot 17.00 uur geopend. Liefst een bezoek afspreken met bibliothecaris/archivaris Mechteld Gravendeel, 023 551 23 51.

Jeugd- en jongerenwerk

Sneel, het jongerenhuis, bestaat al bijna 30 jaar en het motto van het jeugdwerk is 'verdieping, verwondering, verbinding'. Dit komt voort uit het oude kerk-credo 'leren, vieren, dienen'. Je kunt het zien als het gewenste resultaat van alle activiteiten die er zijn met kinderen en jongeren. De kerk doet dat niet voor die jongeren, maar vooral mét hen. Ze hebben een eigen 'huis': Sneel. Op vrijdagavond is daar altijd iets te doen. Voor de 18+ jeugd is er Sneel Serious en ook de iets oudere jongeren hebben hun eigen bijeenkomsten, Decksels, samen eten en dan een thema bespreken of samen iets gaan doen.

► Het Sneelseizoen start op zaterdag 8 september met een filmmiddag en avond. Op zondag 9 september is er dienst voor jong en oud: de startzondag.

► In de voorjaarsvakantie is er een 'pelgrimsreis' waar ongeveer 25 jongeren van 12 tot 22 jaar aan deelnemen. In 2017 is een nieuwe cyclus van 7 reizen gestart met als thema 'Kantelmomenten in Europa'. De eerste keer was dat 'De Reformatie, Wittenberg en daarna.' In 2018 was het thema 'De Industriële Revolutie' en wat het in 2019 (16 tot 24 februari) wordt is nog geheim.

► Rond Hemelvaart is er een kamp in het mooie Giethoorn met de kinderen van 8 tot 18 jaar (30 mei tot 2 juni).

► De zondagsschool, 'de verhalenboom', krijgt een nieuw jasje.

► Jaarlijks is er rond de kerst een vrolijke bijeenkomst voor jong en oud waarbij 'jong' het voortouw neemt. Dit keer op 16 december in de namiddag. www.sneel.nl

Fotogalerie De Gang

De Gang is de oude toegang naar de doopsgezinde kerk. Door middel van het organiseren van exposities van geëngageerde, professionele fotografen wordt letterlijk een verbinding gelegd tussen de thema's van de buitenwereld en de thema's binnen de kerk. Voor het komend seizoen staan er weer een aantal boeiende tentoonstellingen op het programma. In De Gang zitten altijd een aantal surveillanten om de bezoekers desgewenst nadere informatie over de tentoonstelling of het kerkgebouw te geven. Deze grote groep vrijwilligers krijgt voorafgaand aan een nieuwe tentoonstelling nadere informatie.

- In de maanden september en oktober komt er een overzichtstentoonstelling over het 10-jarig bestaan van de Gang.
- November tot en met januari wordt gewijd aan het honderdvijfentwintig jarig bestaan van de Stichting Ziekenverpleging in de Verenigde Doopsgezinde Gemeente Haarlem.

De tentoonstellingen voor 2019 zijn nog niet bekend.

Maatschappelijk werk & diaconie

De gemeente vindt het belangrijk om naar de eigen mensen en naar mensen van buiten de gemeente om te zien. Dat is deels geprofessionaliseerd. Er is een maatschappelijk werker in dienst die samen met de hulpvrager zoekt naar een oplossing. Soms kan in de gemeente niet direct hulp geboden worden, dan wordt doorverwezen naar een andere instantie. De maatschappelijk werker werkt ook een aantal uren bij Stem in de Stad: een oecumenisch diaconaal centrum.

Van oudsher zijn er 'diaconessen'. Vroeger heette dat wel 'liefdeszusters'. Tegenwoordig zijn het gemeentelieden die 'liefdewerk' doen, maar wel op een manier die bij de 21e eeuw past. Veel leden zijn 'op leeftijd'. De diaconessen zorgen ervoor dat mensen vanaf hun tachtigste regelmatig rond hun verjaardag bezocht worden.

- Er een grote groep vrijwilligers die ouderen en anderen die daar behoefte aan hebben bezoeken, voor een gesprek, een kop thee of om samen iets gezelligs te doen.
- Jaarlijks is voor wie wil een vakantie-week en in het voorjaar wordt er een 'buitendag' georganiseerd voor allen 'op leeftijd'. In 2019 is dat op 15 april zoals altijd op Landgoed Groenendaal.
- Iedere vrijdagmiddag 14.00-16.00 uur is er 'Menno meets Jansje': gezelligheid, ontmoeting en de kans om de handen uit de mouwen te steken.
- Iedere tweede vrijdag is er een lunch met lezing, vanaf 11.45 uur.

Wijk Zuid

De wijk zuid organiseert diverse activiteiten naast de kerkdiensten op de eerste en derde zondag van de maand. Bijvoorbeeld:

- koffieochtend: iedere eerste dinsdag van de maand, 10.00-11.30 uur;
- adventsviering op zaterdag 15 december, 16.30 uur;
- bijbelkring (zie p. 4);

- lezing door prof. dr. Marita Mathijssen over haar recente studie *Een bezielde schavuit. Jacob van Lennep (1802-1868)*, woensdag 31 oktober, 20.00 uur (in samenwerking met de Archief & Bibliotheek Commissie);
- Driekoningen, dinsdag 27 november, 14.00-16.00 uur. We bekijken afbeeldingen uit de kunstgeschiedenis en ontdekken hoe de drie koningen zich ontwikkelden tot een iconisch tafereel met vaste elementen. Onder leiding van ds. Alex Noord;
- avond over inspiratie en bezieling, dinsdag 12 februari, aanvang 20.00 uur, onder de titel 'Wat inspireert je? Een avond over bezieling en bevlogenheid.' Aan deelnemers wordt gevraagd een symbool, gedicht, afbeelding o.i.d. mee te nemen dat iets zegt over de eigen inspiratiebronnen. Onder leiding van ds. Alex Noord;
- bijeenkomst over voltooid leven, woensdag 27 maart 2019, 11.00-13.00 uur met aansluitend een eenvoudige maaltijd. De ochtend wordt ingeleid en begeleid door Annemarieke van der Woude, theoloog, onderzoeker aan de Radboud Universiteit Nijmegen en geestelijk verzorger in een verpleeghuis. Deze ontmoeting wordt georganiseerd in samenwerking met de PKN-gemeente Heemstede. Elementaire vragen komen daarin aan de orde, zoals: Wat is een goed leven, en wanneer is dat voltooid? Hoe gaan we als individu en als samenleving om met ouderdom en de dood?

Publicaties

- Iedere twee maanden verschijnt *Doopsgezind Haarlem*. Een mooi vormgegeven magazine met informatie over wat zich afspeelt in en rond de gemeente en achtergrondinformatie over de lopende of komende tentoonstellingen. Daarnaast achtergrondartikelen over de bijbel en de geloofsopvattingen van leden en belangstellenden. Het blad is gratis en ligt overal om mee te nemen.
- Daarnaast is er een maandelijks digitale *Nieuwsbrief*.

De Wereld van Jansje

- De doopsgezinden in Haarlem zijn heel actief op Facebook en er wordt flink op los getwitterd.

Opgeven via communicatie@vdgh.nl

Muziek & zang

- Er zijn een aantal vaste organisten die in de kerkgebouwen tijdens de eredienst spelen.
- Iedere derde zaterdag van de maand geven de organisten om 15.30 uur een 'Mennoconcert'.
- De cantorij, die onder leiding van de cantor Jan Marten de Vries iedere donderdagavond repeteert, luistert op de vierde zondag van de maand de dienst op.

Van Huis uit Doopsgezind

'Hartelijk welkom in de mooiste vermaning in Nederland', zo begint iedere tweede zaterdag van de maand de theatrale rondleiding in de kerk. Het is een leuke manier om iets over de geschiedenis van dit mooie monument te horen. De rondleidingen vinden altijd plaats op de tweede zaterdag van de maand om 10.30 uur. Aanvraag voor groepen is altijd mogelijk.

De kosten voor een rondleiding bedragen € 10,- (kinderen tot 12 jaar half geld). Aanmelden is noodzakelijk: www.historischtoneel.nl/reserveren.

Zomerprogramma

Gedurende de zomervakantie wordt een scala aan activiteiten georganiseerd: wandelingen, gezamenlijke maaltijden, filmavonden enzovoort. Deze bijeenkomsten zijn bedoeld voor alle Haarlemmers. Het thema voor 2018 is *Verborgene schatten in Kennemerland*. In 2019 is er weer een kerkennacht en dus een wat kleiner zomerprogramma.

Diversen

Bouw & Onderhoud

Na het succes van de zonnepanelen op de kap van de Braghtzaal hoopt de Commissie Bouw & Onderhoud het aantal zonnepanelen uit te breiden met een vergelijkbaar aantal op de kap van de kerkzaal. Het is niet gebruikelijk zonnepanelen te plaatsen op monumenten. Maar, door panelen te kiezen zonder aluminium randen en ze te plaatsen buiten het zicht vanaf de openbare weg is te verwachten dat de vdGH in 2018 nog meer bijdraagt aan een duurzaam Haarlem.

DAKHOK

De Doopsgezinde Amateur Kring van Haarlemse Oprechte Kunstenaars (DAKHOK) komt iedere dinsdagochtend bij elkaar, 10.00-12.00 uur. In de Grote Vermaning zijn wisselende tentoon-

stellingen met 'kiekjes' van activiteiten die in of vanuit de kerk plaats vinden. Daarnaast zijn er ad hoc groepen vrijwilligers die bepaalde activiteiten voor hun rekening nemen zoals het organiseren van de Open Monumentdagen op 8 en 9 september of het opknappen van de tuin in Heemstede.

Lezingen

De doopsgezinden organiseren diverse lezingen. Soms door de Archief & Bibliotheek Commissie, soms door anderen.

Activiteiten van derden

De diverse ruimten in de kerk worden ook verhuurd aan verschillende koren, de Vrije Academie en anderen. Sommige activiteiten zijn toegankelijk voor iedereen. Bijvoorbeeld iedere woensdagavond het KoorAmor waar je 'gewoon' heerlijk kunt zingen: liederen van over de hele wereld. Het Haarlems Bach Ensemble geeft onder de naam 'Bach in de Binnenstad' diverse concerten. Maar de kerk wordt ook gebruikt door bijvoorbeeld het Frans Hals Museum, de Provincie Noord-Holland of voor een cursus voor de vrijwilligers van het Hospice. ●

de wereld om ons heen

Dichtbij

► De wereldproblemen zijn ook zichtbaar in Haarlem, bijvoorbeeld door de honderden vluchtelingen die inmiddels een verblijfsvergunning hebben en zich in Haarlem vestigen. Er is een coördinatiegroep Kerken en Vluchtelingen Kennemerland waarin doopsgezind Haarlem actief participeert.

► *De Wereld van Jansje* is ruim tien jaar geleden opgezet door de doopsgezinden samen met De Hartekampgroep. *Jansje* maakt het bijzondere gewoon en het gewone bijzonder. Het bijzondere gewoon, heeft te maken met de mensen die er werken; mensen met een verstandelijke beperking die er een serieuze baan hebben. Het gewone bijzonder heeft te maken met het assortiment dat zich kenmerkt door eco, duurzaam, design en handgemaakt.

► De Haarlemse doopsgezinden participeren ook bij Stem in de Stad. Hun missie is, 'dichtbij mensen zijn, vooral mensen in nood'. Deze missie sluit aan bij de Bijbelse visie van vrede en recht. De maatschappelijk werkster van de doopsgezinden werkt ook bij Stem in de Stad en veel doopsgezinden zijn er vrijwilliger. Er loopt een door ons geïnitieerd project ter ondersteuning van vluchtelingen en vrijwilligers.

► Iedere twee jaar wordt er door de Raad van Kerken een 'kerkennacht' georganiseerd. Van het begin af aan zijn de doopsgezinden daar heel actief. In 2017 was er een drukbezochte kerkennacht. We verheugen ons nu al op die van 2019 (21 juni).

► In de aanloop naar Pasen nemen we deel aan de vastenmaaltijden die tegenwoordig gehouden worden bij de Evangelische Broedergemeente.

links Jong geleerd
rechts Haring happen met Nieuwe Haarlemmers

► Via de Algemene Doopsgezinde Sociëteit (de koepelorganisatie van doopsgezinden in Nederland) houden we contact met andere gemeenten.

Verder weg

► Er zijn diverse contacten met christelijke groeperingen in andere landen. Vroeger werd dat wel 'zending' genoemd. Nu zijn we meer gericht op uitwisseling en op toerusting van mensen die zich in willen zetten voor de kerkelijke gemeente op het eigentijds verstaan van de Bijbel. Er is contact met Zambia, maar ook met bijvoorbeeld Indonesië en de Elzas.

► Onze jongeren gaan ieder jaar op reis – binnen Europa – om daar kennis te maken met andere culturen.

► Vaak komen buitenlandse Menno-nieten naar Haarlem en dan ontvangen we ze met veel plezier. ●

organisatie

De kerk wordt bestuurd door de 'Dienende Kerkenraad' (DK), gekozen door de Algemene Ledenvergadering.

Deze DK vergadert iedere eerste donderdag van de maand om 19.45 uur. De vergaderingen zijn openbaar. Alle mensen die ooit in de Dienende Kerkenraad gekozen zijn vormen samen de Grote Kerkenraad (GK). Deze komt een aantal keren per jaar bij elkaar. Onder andere op de eerste donderdag van maart. Na oud gebruik rookt men een pijp en wordt er besproken wie aan de leden voorgedragen zullen worden om het volgend jaar in het bestuur, de DK, te gaan zitten. Deze groep van 'wijze' mannen en vrouwen krijgt ieder jaar een diner aangeboden door een van de fondsen. Ook naar oud gebruik heet dat 'het liefdemaal'.

In Heemstede is er een apart wijkbestuur dat voor leden en belangstellenden diverse activiteiten organiseert. Er loopt momenteel een discussie om de structuur te vereenvoudigen. Alle activiteiten die in dit jaarprogramma staan worden uitgevoerd door vrijwilligers, soms bijgestaan door een beroepskracht. Leden zijn mensen die gedoopt zijn. Alle anderen zijn vrienden of vriendinnen.

Verhuur

Deze historische kerk is ook zeker een inspirerende locatie voor congressen, vergaderingen en symposia (tot 320 personen). Een diner voor uw zaken-

relaties in de 'Heerenkamer', een mooie ruimte waarin Berlagiaanse en Jugendstil elementen worden afgewisseld. De mensen van *De Wereld van Jansje* (mensen met een beperking) kunnen de catering verzorgen, maar u kunt ook uw eigen cateraar meenemen.

De kerkzaal wordt veel gehuurd voor concerten en voor cd-opnames. Door de unieke ligging en bouw is er bijna geen geluid van buiten. Ook de net opgeknapte Van Braghtzaal, mooie bibliotheek en de Dameskamer zijn te huur. Er zijn grote schermen en beamers aanwezig en zowel in de kerk als in de Van Braghtzaal is ringleiding. Het hele complex is rolstoeltoegankelijk. Ook de ruimtes in Heemstede kunt u huren. Informatie bij de betreffende kosters. ●

Prinses Beatrix in Fotogalerie De Gang, met Gerben, een medewerker van Jansje

en verder

In vorige eeuwen bestond het 'Menniste Haarlem' uit veel meer dan alleen een kerkgemeenschap. Of liever: meer dan alleen diverse kerkgemeenschappen.

Hoeveel doopsgezinde gemeenten er gelijktijdig in Haarlem geweest zijn is moeilijk te zeggen door alle scheuringen, afsplitsingen en fusies. Maar zeker waren er doopsgezinde scholen, een weeshuis (gesloten in 1961), hofjes, een bestedingen(=armen) huis. Er waren – en zijn – diverse scouting-groepen die nauw gelieerd zijn aan de doopsgezinde gemeente. De meeste hofjes bestaan nog steeds, maar zijn nu zelf stichtingen. De scholen zijn gesloten en soms is een activiteit omgezet in een fonds, bijvoorbeeld het Weeshuis der Doopsgezinden.

Hofjes

De verschillende hofjes zijn ooit opgericht door doopsgezinden en meestal nog steeds met een bestuur (regenten en regentessen) dat grotendeels uit doopsgezinden bestaat. De bewoners van de hofjes hoeven niet meer doopsgezind te zijn. Alleen het Bruiningshofje is het hele jaar te bezichtigen (behalve op zaterdag en zondag). De anderen zijn meestal met de Open Monumentendagen toegankelijk.

Bruiningshofje

Met zijn vier huizen en kleine binnentuin is het Bruiningshofje één van de kleinste hofjes in Haarlem. Het hofje is waarschijnlijk in 1610 gesticht door Jan Bruinink Gerritz.

Botermarkt 9, 2011 XL Haarlem
maandag t/m vrijdag 10.00-17.00 uur

Wijnberghofje

Wanneer het Wijnberghofje is gesticht is niet helemaal zeker, maar vermoedelijk in 1662. Het pand 'De Wijnberg' behoorde destijds tot de Hoogduitse Doopsgezinde Gemeente, die deze gebruikte als 'Vermaanhuis' (kerk).

Barvevoetstraat 4, 2011 WP Haarlem

Zuiderhofje

Het Zuiderhofje is sinds 1784 geheel zelfstandig. Het wordt bestuurd door regenten en regentessen, die het (financiële) beleid bepalen en zorgen voor onderhoud van de woningen.

Zuiderstraat 12, 2011 XT Haarlem

Fondsen & Stichtingen

In de loop der eeuwen hebben de doopsgezinden heel wat fondsen en stichtingen opgericht. Sommigen zijn nog steeds heel nauw gelieerd aan de Doopsgezinde Gemeente Haarlem, bijvoorbeeld omdat het bestuur door de doopsgezinden benoemd wordt. Anderen staan geheel op eigen benen.

Stichting Weeshuis der Doopsgezinden (1634)

Het Weeshuis der Doopsgezinden ondersteunt veel initiatieven voor jeugd en jongeren in achterstands-situaties, zowel in Nederland als daarbuiten. Daarbij wordt vaak samen-gewerkt met professionele organisaties. Hoe aanvragen tot ondersteuning kunnen worden ingediend, staat vermeld op de website.

www.weeshuisdoopsgezinden.nl
info@weeshuisdoopsgezinden.nl

Fonds tot den Predikdienst der Vereenigde Doopsgezinde Gemeente te Haarlem (1739)

Het bevorderen, in stand houden en ondersteunen van de eredienst in de Doopsgezinde Broederschap, in het bijzonder van die in de Vereenigde Doopsgezinde Gemeente te Haarlem, met name door uitkering van gelden, die voortvloeien uit het vermogen van de stichting, aan daarvoor in aanmerking komende personen en instellingen. Vandaag de dag komt dit neer op financiële ondersteuning

van activiteiten gerelateerd aan doopsgezinde gemeenten in binnen- en buitenland. Het fonds is onafhankelijk van de doopsgezinde gemeente, maar het heeft in het kerkcomplex en eigen kamer, een zogenaamde 'stijlkamer'.

www.doopsgezindpredikfondshaarlem.nl
predikfondshaarlem@gmail.com

Fonds van Zanten (1750)

Het beleid van de stichting richt zich primair op het steunen van (bij voorkeur doopsgezinde) instellingen en personen op het gebied van verwarming of voedsel, voor zover sprake is van behoefte. Voorts steunen zij projecten op het gebied van cultureel en kerkelijk erfgoed, bij voorkeur in Kennemerland. De stichting beheert ook een fonds op naam op het gebied van culturele projecten in Kennemerland of projecten die gericht zijn op natuurbehoud of natuureducatie in Kennemerland.

Het fonds is onafhankelijk van de doopsgezinde gemeente, maar heeft daar wel een eigen stijlkamer waar de vergaderingen plaatsvinden. Deze stijlkamer is ingericht met voornamelijk 18e- en 19e-eeuwse meubelen en gebruiksvoorwerpen en heeft een bijpassende wandbekleding.

www.fondsvanzanten.nl
e.h.huisman@hhwnotarissen.nl

Stichting Ziekenverpleging in de VDGH (1893)

De Stichting Ziekenverpleging in de Vereenigde Doopsgezinde Gemeente te Haarlem helpt mensen die verzorging, verpleging of hulpmiddelen nodig hebben en die het zelf even niet redden. Een duwtje in de rug, zodat zij weer verder kunnen. De gemeentezuster van de stichting gaf destijds zelf, in wit gesteven schort, medische zorg aan de allerarmste zieken in het Doopsgezinde Armenhuis in Haarlem. Overheidssteun was er toen nog nauwelijks, de wachtkamer zat altijd vol. Op vrijdag 23 november is er ter gelegenheid van het 125-jarig jubileum

een minisymposium 'Met handen en ziel'. Er is dan tevens een gelijknamige tentoonstelling in Fotogalerie De Gang.

www.doopsgezindeziekenverpleging.nl
tiny.mollemoudejans@tiscali.nl

Stichting Doopsgezind Kindersteunfonds (1895)

De stichting steunt kinderen en jongeren uit doopsgezinde gemeenten, en activiteiten ten behoeve van kinderen en jongeren, die gerelateerd zijn aan de doopsgezinde geloofsgemeenschap, in binnen- en buitenland, en soms ten behoeve van anderen. De Stichting Doopsgezind Kindersteunfonds is de voortzetting van het in 1865 opgerichte Weezenfonds van de zogenaamde 'Haarlemse Vereeniging', een onderlinge vereniging van ongeveer zeventig doopsgezinde gemeenten.

www.doopsgezindkindersteunfonds.nl
hoekema@dds.nl

Doopsgezinde Stichting Dowilvo (1964)

De stichting heeft als doel het bevorderen van de geestelijke en lichamelijke bloei van jeugd en/of jongeren, in het bijzonder ten aanzien van jeugd en/of jongeren met een beperking en bij voorkeur van die jeugd en/of jongeren die afkomstig zijn vanuit doopsgezinde gemeenten.

www.dowilvo.nl
info@dowilvo.nl

Stichting 'De Blok' (1974)

Het doel van de stichting is het behartigen van de belangen van het geestelijk en maatschappelijk werk(in de ruimste zin genomen) van de Vereenigde Doopsgezinde Gemeente te Haarlem. De Blok is

colofon

Dit jaaroverzicht is gemaakt door de Commissie Publiciteit & Communicatie (Alex Noord, Hanneke Sielcken, Karel Blanksma, Onno Titulaer, Sjoerd van der Galiën, Willemien Ruygrok).
foto's Herman Heijn, tenzij anders vermeld

boven Amerikaanse Mennonites op bezoek in Haarlem
onder De jongeren op weg naar hun Giethoornkamp

foto: Raymond Rutting

een samenvoeging van negen kleine, soms eeuwenoude, fondsen.

www.stichtingdeblok.nl
jteeuwenhos@gmail.com

Stichting Jansje van Goor (2005)

De Wereld van Jansje is een verrassende cadeauwinkel, lunchroom en webshop met een prachtige collectie duurzame producten uit de hele wereld waarbij

Fair Design centraal staat. Van hippe olieblikken tot vintage sieraden, recycle, upcycle, hip en uniek. *Jansje* is gevestigd in een pand van de doopsgezinde gemeente. Op 1 maart is de geboortedag van *Jansje*. Vanaf 2019 zal er op die dag een *Jansje* lezing zijn. Bij *Jansje* werken betrokken en goed opgeleide mensen met een beperking. ●
www.jansje.nl

ontwerp & opmaak Susan de Loor, Kantoordeloor Haarlem
druk Drukkerij Trepico, Nijkerk
oplage 1.200 exemplaren
Het rekeningnummer voor giften is NL82 ABNA 05 61 23 48 76 t.n.v. de Vereenigde Doopsgezinde Gemeente te Haarlem.

Vereenigde Doopsgezinde Gemeente
Frankestraat 24, 2011 HV Haarlem,
023 532 18 83, communicatie@vdgh.nl
www.vdgh.nl
Facebook: Doopsgezind Haarlem
Twitter: @doopsgezindhlm
© vdgh 2018

overzicht 2018 ▶ 2019

Activiteiten in de Grote Vermaning, ingang
Frankestraat 24, Haarlem, tenzij anders vermeld.

2018

september

- ▶ 5 bijbelkring wijk Noord (MK)
- ▶ 8 & 9 Open Monumentendagen
- ▶ 8 start jongerenwerk
- ▶ 9 startzondag hele gemeente
- ▶ 12 oecumenische gesprekskring (OK)
- ▶ 14 lunchlezing
- ▶ 15 Mennoconcert (Gang)
- ▶ 18 bijbelkring wijk Zuid (KV)

oktober

- ▶ 3 bijbelkring wijk Noord (MK)
- ▶ 10 oecumenische gesprekskring (RK)
- ▶ 12 lunchlezing
- ▶ 13 'Van Huis uit Doopsgezind'
- ▶ 16 bijbelkring wijk Zuid (KV)
- ▶ 20 Mennoconcert (Gang)
- ▶ 25 cursus 'Onderwijs en wetenschap in de 18e eeuw'
- ▶ 28 dienst verzorgt door de cantorij
- ▶ 31 lezing prof. dr. Marita Mathijssen over Jacob van Lennep (KV)

november

- ▶ 1 cursus 'Onderwijs en wetenschap in de 18e eeuw'
- ▶ 4 gemeentedag Schoorl
- ▶ 7 bijbelkring wijk Noord (MK)
- ▶ 7 algemene ledenvergadering
- ▶ 8 cursus 'Onderwijs en wetenschap in de 18e eeuw'
- ▶ 9 lunchlezing
- ▶ 10 'Van Huis uit Doopsgezind'
- ▶ 14 oecumenische gesprekskring (LK)
- ▶ 15 cursus 'Onderwijs en wetenschap in de 18e eeuw'
- ▶ 17 Mennoconcert (Gang)
- ▶ 20 bijbelkring wijk Zuid (KV)
- ▶ 23 minisymposium 'Met handen en ziel'
- ▶ 25 dienst voor de overledenen
- ▶ 27 middag over Driekoningen (KV)

december

- ▶ 2 advent, avondmaal
- ▶ 11 adventsmiddag (RK)
- ▶ 14 lunchlezing
- ▶ 15 Mennoconcert (Gang)
- ▶ 15 adventsmaaltijd (KV)
- ▶ 15 'Van Huis uit Doopsgezind'
- ▶ 16 kerstmiddag en avond voor jong en oud
- ▶ 18 bijbelkring wijk Zuid (KV)
- ▶ 24 kerstavonddienst

2019

januari

- ▶ 2 bijbelkring wijk Noord (MK)
- ▶ 7 nieuwjaarsbegroeting (KV)
- ▶ 12 lunchlezing
- ▶ 13 'Van Huis uit Doopsgezind'
- ▶ 15 bijbelkring wijk Zuid (KV)
- ▶ 19 Mennoconcert (Gang)

februari

- ▶ 6 bijbelkring wijk Noord (MK)
- ▶ 8 lunchlezing
- ▶ 9 'Van Huis uit Doopsgezind'
- ▶ 12 avond over inspiratie en bezieling (KV)
- ▶ 16 Mennoconcert (Gang)
- ▶ 16 t/m 24 Pelgrimstocht
- ▶ 19 bijbelkring wijk Zuid (KV)

maart

- ▶ 1 Jansje lezing
- ▶ 3 dienst met kleine kerken
- ▶ 6 bijbelkring wijk Noord (MK)
- ▶ 8 lunchlezing
- ▶ 9 'Van Huis uit Doopsgezind'
- ▶ 16 Mennoconcert (Gang)
- ▶ 20 bijbelkring wijk Zuid (KV)
- ▶ 27 lezing 'Voltooid leven' (KV)
- ▶ 31 dienst verzorgd door de cantorij

april

- ▶ 4 bijbelkring wijk Noord (MK)
- ▶ 12 lunchlezing
- ▶ 13 'Van Huis uit Doopsgezind'
- ▶ 15 buitendag (Groenendaal)
- ▶ 16 bijbelkring wijk Zuid (KV)
- ▶ 18 witte donderdag, avondmaal
- ▶ 20 Mennoconcert (Gang)

mei

- ▶ 8 Mennoconcert (Gang)
- ▶ 10 lunchlezing
- ▶ 11 'Van Huis uit Doopsgezind'
- ▶ 18 wijk BVQ Heemstede (KV)
- ▶ 22 algemene ledenvergadering
- ▶ 30 mei t/m 2 juni Giethoornkamp

juni

- ▶ 4 theemiddag (RK)
- ▶ 8 'Van Huis uit Doopsgezind'
- ▶ 14 lunchlezing
- ▶ 21 kerkennacht

juli

- ▶ zomerprogramma

augustus

- ▶ zomerprogramma
- ▶ 14 zomerlunch (KV)

KV: Kleine Vermaning, Postlaan 16, Heemstede

Gang: Fotogalerie De Gang, Grote Houtstraat 43

LK: Lutherse kerk, Witte Herenstraat 22

MK: Mennokapel, Indischestraat 190

OK: Oud Katholieke kerk, Kinderhuisingel 76

RK: Remonstrantse kerk, Oranjekade 1

De reguliere kerkdiensten zijn hier niet vermeld. U kunt ze vinden op de website www.vdgh.nl of op de achterpagina van *Doopsgezind Haarlem*.

Iedere vrijdag is er 'Menno meets Jansje' van 14.00 tot 16.00 uur.